

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin lausunto hallituksen esityksestä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi Saavutettavuuskirjasto Celian osalta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/32825/2024

Saavutettavuuskirjasto Celian tuottaman auditiivisen, taktiilisen sekä digitaalisen oppimateriaalin avulla varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisella asteella olevilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus olla osallisena inklusiivisessa opetuksessa. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri pitää tärkeänä, että jatkossa turvataan rahoitus, jolla taataan oppilaan oikeus laadukkaaseen ja saavutettavaan oppimateriaaliin. Lisäksi kannamme huolta Saavutettavuuskirjaston erinomaisen työn jatkuvuudesta, mikäli yhdistyminen Kansallisarkistoon tapahtuu suunnitellusti.

Perusopetuksessa käytettävien oppimateriaalien saavutettavuus varmistaa osaltaan, että kaikki oppilaat voivat osallistua opetukseen ja saavuttaa oppimistavoitteensa. Saavutettavuuskirjasto Celian oppimateriaalit tukevat lapsen oikeutta osallistua laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja oikeutta oppia esi- ja perusopetuksessa. Saavutettavuuskirjaston Celian suunnittelema ja tuottama oppimateriaali on oppilaalle ja opetuksen järjestäjälle maksutonta.

”Saavutettavuuskirjasto Celia” -nimi on tunnettu ja se on ainoa oppimateriaalituottaja esimerkiksi sokeille ja vaikeasti heikkonäköisille Suomessa. Tähän viitaten nimen mahdollinen muuttuminen vaikuttaisi tunnettavuuteen ja juurikin saavutettavuuteen.

Saavutettavan oppimateriaalin suunnittelu ja toteuttaminen vaatii erityisosaamista ja asiantuntijuutta. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri ja Saavutettavuuskirjasto Celia ovat tehneet pitkään yhteistyötä saavutettavan oppimateriaalin suunnittelussa sekä käyttäjäkokemuksen arvioinnissa. Pidämme tärkeänä, että oppilaan oikeus saavutettavaan oppimateriaaliin varmistetaan. Oppimateriaalin suunnittelussa ja valmistamisessa tulee turvata erityisesti aistivammojen erityisyys ja suomalainen kulttuuri.

Pistekirjoituksen ja näkövammaisten oppimateriaalien asiantuntijaelimenä toimii Saavutettavuuskirjasto Celian alainen Pistekirjoituksen neuvottelukunta.

Saavutettavan oppimateriaalin suunnittelussa näkövammaisille ja muille lukemisesteisille oppilaille on huomioitava ajantasainen teknologia, joka mahdollistaa oppilaan osallistumisen opetukseen riippumatta fyysisistä rajoitteista.

Celian tuottama auditiivinen (äänikirjat) ja taktiilinen materiaali (koskettelukirjat, kohomateriaali) sopivat monitarpeisille oppijoille, joille maksutonta oppimateriaalia ei ole tuotettu muilta tahoilta. Lisäksi Saavutettavuuskirjaston äänikirjat takaavat näkövammaisille ja muille lukemisesteisille lapsille ja nuorille yhdenvertaisen mahdollisuuden nauttia kaunokirjallisuudesta.

Vierelä Anne
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri